

Rekenkamer Bloemendaal

Jaarverslag 2025

en

Jaarplan 2026

Overveen, 24 maart 2026

Samenvatting

Taak en samenstelling van de rekenkamer

De rekenkamer heeft tot taak onderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. De leden van de rekenkamer verrichten zelf onderzoek. Incidenteel wordt de hulp van externe deskundigen ingeschakeld. De rekenkamer bestaat momenteel uit vier externe leden, van de maximaal vijf waartoe de verordening ruimte biedt. De wettelijke termijnen voor benoeming zijn nu twee maal zes jaar. De huidige leden zijn:

- Mw. B.J. Glashouwer RE RI CISA (voorzitter)
- Mw. Drs. H.W. Bergsma
- Mw. Mr. Dr. I.R. Kist
- Dhr. Drs. W.D.M. van der Valk

Rekenkameronderzoek 2025

Onderzoek Onderwijshuisvesting - gereed april 2025

De centrale vraag luidde:

- In hoeverre is het beleid over onderwijshuisvesting doelmatig en doeltreffend en hoe sluit de vorming, inhoud en uitvoeringspraktijk van het beleid aan op landelijke kaders en ervaringen en gemeentelijke doelstellingen en verwachtingen, rekening houdend met financiële kaders?

De rekenkamer constateerde dat het gemeentebeleid rond de onderwijshuisvesting in Bloemendaal planmatiger kan worden aangepakt. Daarnaast kan het meer betrekken van de scholen bij de beleidsontwikkeling- en uitvoering voor een groter draagvlak zorgen. Planmatig beleid en betrokkenheid van scholen kunnen bijdragen aan beter passende en toekomstbestendige huisvesting van de scholen.

Onderzoek Robuustheid OD IJmond – gereed december 2025

De rekenkamers van de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Velsen en Zandvoort en de Provincie Noord-Holland (Randstedelijke Rekenkamer) hebben gezamenlijk onderzoek uitgevoerd naar de gemeenschappelijke regeling (GR).

De gezamenlijke rekenkamer concludeerden dat:

- OD IJmond nog niet voldoende robuust is, het ontwikkeltraject loopt.
- Wel goede stappen worden gezet, maar dat aandacht nodig blijft.
- Gemeenten en provincie te beperkt samen gestuurd hebben.
- Gemeenteraden en Provinciale Staten beter betrokken moeten worden bij de GR.

De rekenkamers roepen de raden en Staten op om zich actiever op te stellen. Er zijn diverse mogelijkheden om meer invloed uit te oefenen, bijvoorbeeld door het instellen van raads- en Statenrapporteurs en een regionale adviescommissie.

Rekenkameronderzoek 2026

De Rode draad 2018-2025 – Rekenkameronderzoek door de jaren heen – gereed februari 2026

In 2018 publiceerde de toenmalige rekenkamercommissie een onderzoek naar de leerpunten voor de raad uit rekenkameronderzoeken over het tijdvak 2010-2017. De rekenkamer bracht in februari 2026 een vergelijkbaar evaluatief onderzoek uit naar de stand van zaken ten aanzien van de gedane aanbevelingen en de aandachtspunten over de periode 2018-2025, wederom een tijdspanne van acht jaar. De rekenkamer constateert dat de gemeenteraad in veel gevallen pas laat in het beleidsproces wordt betrokken. Hierdoor is de ruimte om richtinggevende kaders te stellen beperkt.

Beleidsdoelen zijn vaak onvoldoende duidelijk en meetbaar en de sturing op uitvoering en resultaten kan, mede daardoor, sterker. Informatievoorziening is cruciaal voor evaluatie en controle en er zijn hardnekkige patronen dat deze tekort schieten. De rekenkamer signaleert wel een positieve ontwikkeling in de professionaliteit van bestuurlijke processen.

DoeMee-onderzoek Onderbesteding – gereed maart 2026

De centrale vraag van dit landelijk onderzoek luidde als volgt:

- Geeft de wijze waarop in de aan dit onderzoek deelnemende gemeente wordt begroot, de raad een goed inzicht in de baten en lasten en kan dit worden verbeterd?

Gaande het onderzoek bleek de complexiteit en is deze vraagstelling wel wat ambitieus gebleken. Er zijn landelijk vier verklaringen voor onderbesteding gegeven: slechte timing, planningsoptimisme, capaciteitsproblemen en slechte ramingen. Gemeenten houden aan het eind van het jaar vaak geld over. Dat klinkt leuk, maar het betekent dat democratisch tot stand gekomen plannen vertraagd of niet worden uitgevoerd, of dat er pijnlijke bezuinigingen zijn doorgevoerd die helemaal niet nodig waren. Het rijk zou hier beter rekening mee moeten houden en decentrale overheden zouden realistischere plannen moeten maken. Voor Bloemendaal gaf de rekenkamer aanvullend nog aanbevelingen mee t.a.v. de professionalisering van de Planning en Control-cyclus t.b.v. de raad.

Jeugdzorg, start 2026, mogelijke doorloop naar 2027

Het eerder aangekondigde onderzoek naar de jeugdzorg is in maart 2026 in uitvoering genomen.

De centrale onderzoeksvraag luidt:

- In hoeverre heeft de gemeenteraad van Bloemendaal effectief invulling kunnen geven aan zijn kaderstellende en controlerende taak op het gebied van de jeugdzorg sinds het vorige onderzoek door de rekenkamer van november 2016?

De afronding van het onderzoek wordt eind 2026 of begin 2027 verwacht.

Burgerparticipatie – start najaar 2026, publicatie in 2027

Het versterken van participatie is al jaren een speerpunt van opeenvolgende raden en colleges. Burgerparticipatie houdt in dat inwoners betrokken worden bij nieuw(e) plannen, beleid en projecten. De raad wil dat er eerder en bewuster wordt nagedacht over de manier waarop inwoners bij het maken van nieuwe plannen worden betrokken. Dit onderwerp zal in onderzoek worden genomen.

Opvolging aanbevelingen

Artikel 185a van de Gemeentewet luidt:

“Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.”

De gemeente Bloemendaal rapporteert jaarlijks in haar Jaarverslag over de stand van zaken. Deze werkwijze lijkt onvoldoende toereikend om grip te houden op de voortgang. De rekenkamer ziet uit naar een meer tijdige en verdiepende invulling van artikel 185a, die de sturingsmogelijkheden voor de raad biedt, zoals de wetgever heeft beoogd.

Rekenkamerbudget

In 2025 heeft de rekenkamer € 45.006 besteed. Het rekenkamerbudget is op 6 november 2025 door de raad aangepast in de Verordening Rekenkamer Bloemendaal 2023. Het budget is voor 2026 bepaald op € 2,20 per inwoner en inmiddels geïndexeerd.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Inhoudsopgave	4
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Verordening Rekenkamer Bloemendaal 2023	5
1.3 Samenstelling Rekenkamer Bloemendaal.....	5
1.6 Werkwijze rekenkamer	6
2. Jaarverslag 2025	8
2.1 Verricht onderzoek in 2025.....	8
2.2 Opvolging van aanbevelingen	11
2.3 Afstemming controlerende functie	13
2.4 Overleg en netwerk rekenkamer.....	15
2.5 Financiële verantwoording rekenkamer 2025	15
3. Jaarplan 2026	17
3.1 Onderzoekskeuze	17
3.2 Wegingscriteria	17
3.3 Inventarisatie met raadsleden	18
3.4 Onderzoek in uitvoering	18
3.5 Organisatie van de rekenkamer	21
4. Kennisneming voor de Gemeenteraad	22

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Voor u ligt het jaarverslag 2025 en het jaarplan 2026 van de rekenkamer (Rk) van de gemeente Bloemendaal. In het jaarverslag legt de rekenkamer verantwoording af over de onderzoeken en overige activiteiten die zij in 2025 uitvoerde. In het jaarplan 2026 staat beschreven welk onderzoek de rekenkamer voornemens is om dit lopende jaar uit te voeren.

1.2 Verordening Rekenkamer Bloemendaal 2023

Per 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Deze wet heeft tot doel het creëren van een sluitend, wettelijk stelsel voor gedegen, onafhankelijk rekenkameronderzoek, ter ondersteuning van de controlerende rol van raden, staten en algemene besturen van waterschappen. Door deze wijziging dienden gemeenteraden een eigen onafhankelijke rekenkamer in te stellen.

De taak van de rekenkamer is beschreven in de Gemeentewet, artikel 81 a t/m k en 182 t/m 185. Naar de mening van de rekenkamer zou de verordening – gebaseerd op de Gemeentewet, artikelen 81j en 81k - op adequate wijze moeten voorzien in een toereikend budget, ambtelijke ondersteuning en monitoring van de follow up van door de raad aanvaarde aanbevelingen.

De Verordening zoals vastgesteld op 21 december 2023 (maar ook de voorgaande verordening uit 2021) schoot hierin naar het oordeel van de rekenkamer tekort. Dit leidde tot knelpunten waarop meerjarig is geweest, waaronder ten aanzien van het jarenlang niet geïndexeerde budget en een dalend inwonertal (zie ook 2.5).

De raad heeft hieraan op 6 november 2025 gehoor gegeven en artikel 4.1 lid 1 van de Verordening Rekenkamer Bloemendaal toereikend aangepast:

“De Rekenkamer ontvangt een budget voor het jaar 2026 van in totaal € 2,20 per inwoner; het aantal inwoners in de gemeente wordt gebaseerd op het CBS-cijfer per 1 januari van het jaar x-1. Het totaal berekende budget wordt jaarlijks geïndexeerd met hetzelfde percentage als dat voor de vergoeding van raadsleden, conform de circulaire voor Politieke ambtsdragers.”

De vastgestelde raadsambitie is dat de rekenkamer 1 à 2 onderzoeken per jaar verricht.

1.3 Samenstelling Rekenkamer Bloemendaal

De rekenkamer bestaat momenteel uit vier externe leden, van de maximaal vijf waartoe de verordening ruimte biedt. Er waren in 2025 drie wisselingen. De heer Ir. J.J. Bakker heeft op 1 juni 2025 afscheid genomen. Mw. Mr. Dr. I.R. Kist is op 25 september 2025 benoemd en per 1 januari 2026 heeft Mw. Mr. Drs. V.V. Tsjebanova afscheid genomen.

Zo is de rekenkamer weer op sterkte en is daarmee gehoor gegeven aan de wens van de raad om in de overgangssituatie naar nieuwe wetgeving met een geleidelijk aftreedrooster te werken. De wettelijke termijnen voor benoeming van rekenkamerleden zijn nu namelijk anders, die zijn nu zes jaar, met mogelijke verlenging van nogmaals zes jaar.

De zittende rekenkamerleden zijn conform de regels die de Wet versterking decentrale rekenkamers stelt, op 21 december 2023 ontslagen en meteen weer aangesteld voor de wettelijke termijn van zes

jaar. Dit met inachtneming van een op 8 december 2023 aan de raad voorgelegd “herenakkoord” om tegemoet te komen aan de wens van de raad t.a.v. een gefaseerd aftreedrooster (zie onderstaande figuur). De gelijktijdige herbenoeming van de leden zou anders immers kunnen leiden tot een eveneens gelijktijdige beëindiging van hun dienstverband.

Het ingestelde rooster voorziet nu in verschillende aftreedmomenten om zo de continuïteit van de rekenkamerfunctie te waarborgen, kennis te behouden en te kunnen overdragen.

Naam	Functie	Benoeming	Aftreden wettelijke termijn	Tweede wettelijke termijn mogelijk	Vertrek Herenakkoord Aftreedrooster	Zittingsduur wordt dan
Mw. B.J. (Boudien) Glashouwer RE RI CISA	Lid, voorzitter sinds 8 oktober 2018	1 januari 2018	21 december 2029	21 december 2035	1 januari 2027	9 jaar
Dhr. Drs. W.D.M. (Pim) van der Valk	Lid	11 maart 2021	21 december 2029	21 december 2035	1 januari 2030	9 jaar
Mw. drs. H.W. (Hester) Bergsma	Lid	12 december 2024	12 december 2030	12 december 2036	n.v.t.	n.v.t.
Mw. mr. dr. I.R. (Irith) Kist	Lid	25 september 2025	25 september 2031	25 september 3037	n.v.t.	n.v.t.

1.6 Werkwijze rekenkamer

De rekenkamer heeft tot taak onderzoek te doen naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. De rekenkamer verricht de uitvoering van haar onderzoek zelf. De meeste rekenkamers beperken zich tot het bepalen van de onderzoeksonderwerpen, het trekken van conclusies en het doen van aanbevelingen, maar besteden de feitelijke uitvoering van de onderzoeken uit.

De rekenkamer (gestart als rekenkamercommissie) is ingesteld in 2005, zoals sinds de dualisering van het gemeentebestuur in 2002 in de Gemeentewet is bepaald. Dit ter versterking van de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

De rekenkamer is onafhankelijk en bepaalt zelf de onderwerpen voor het onderzoek. Niettemin kunnen suggesties voor onderwerpen voor onderzoek worden voorgedragen door de raad en door inwoners van de gemeente Bloemendaal. Deze verzoeken worden door de rekenkamer altijd zorgvuldig gewogen. De raad wordt hiertoe periodiek geconsulteerd.

De rekenkamer hanteert een groslijst van onderzoeksonderwerpen. Mogelijke onderwerpen worden langs een aantal selectiecriteria gelegd voor zij op de groslijst worden geplaatst.

Jaarlijks maakt de rekenkamer vanuit de groslijst een selectie van – doorgaans - twee onderwerpen waarnaar een verkennend onderzoek wordt uitgevoerd. Zo wordt bepaald welk van deze onderwerpen (als eerste) voor nader onderzoek in aanmerking komt. Niet geselecteerde onderwerpen blijven op de groslijst staan.

Voor het gekozen onderzoeksonderwerp formuleert de rekenkamer de probleemstelling en de onderzoeksvragen en stelt de onderzoeksopzet vast. De onderzoeksopzet wordt ter kennisneming voorgelegd aan de raad. De rekenkamer verricht, conform verordening, in principe jaarlijks 1 à 2 onderzoeken.

De rekenkamer stelt in eerste instantie de bij het onderzoek betrokken ambtenaren in de gelegenheid hun zienswijze op de feitelijke bevindingen kenbaar te maken. Hiertoe wordt hen de zogenoemde 'Nota van Bevindingen' voorgelegd.

Deze nota wordt aangepast waar blijkt dat er feitelijke onjuistheden in het rapport voorkomen of als daar een andere gegronde aanleiding toe is. Na vaststelling van de definitieve bevindingen en de toevoeging van conclusies en aanbevelingen - de nota van bevindingen wordt aldus aangevuld tot de zogenoemde 'Bestuurlijke Nota' - volgt het bestuurlijk wederhoor.

De bestuurlijke reactie van het college wordt integraal in het rapport opgenomen. De rekenkamer reageert hierop in een nawoord. Voor zowel het ambtelijke- als bestuurlijke wederhoor is een termijn van tenminste twee weken en maximaal één maand gesteld.

Met dit onderzoeksproces beoogt de rekenkamer tegemoet te komen aan de transparantie en kwaliteit van onderzoek die zij nastreeft.

2. Jaarverslag 2025

2.1 Verricht onderzoek in 2025

Onderzoek Onderwijshuisvesting; inzicht in het beleid en de uitvoeringspraktijk 2018-2024

De rekenkamer heeft op 19 maart 2024 het onderzoek naar de onderwijshuisvesting aangekondigd. Het omvangrijke onderzoek is op 23 april 2025 gepubliceerd en op 8 mei 2025 gepresenteerd aan de raad. Op 21 mei 2025 is het rapport behandeld in de commissie Samenleving.

De raad besloot in haar vergadering van 5 juni 2025 het college op te dragen zo spoedig mogelijk doch in ieder geval vóór 31 december 2025 na overleg met de betrokken schoolbesturen een nieuw Integraal Huisvestingsprogramma (IHP) op te stellen en aan de raad ter besluitvorming voor te leggen. Dit IHP is op 11 december 2025 behandeld in de raad.

Aanleiding en doel

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs en dragen de kosten voor (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding. Hiervoor ontvangen ze een budget via het Gemeentefonds. Daartoe is een Integraal Huisvestingsplan 2018-2034 (IHP) opgesteld. Er is door de scholen en de gemeenteraad onvrede geuit over het gebrek aan voortgang bij de uitvoering van het meerjarenplan.

In dit onderzoek werd onderzocht hoe het staat met de invulling van de zorgplicht van de gemeente op het gebied van de onderwijshuisvesting en wat de oorzaken zijn van de knelpunten bij de invulling daarvan. Door meer inzicht te verschaffen in verschillende aspecten betreffende onderwijshuisvesting beoogt de rekenkamer een bijdrage te leveren aan de actualisatie van het beleid betreffende onderwijshuisvesting en de informatievoorziening aan de gemeenteraad.

Centrale vraag

De centrale vraag luidde als volgt:

In hoeverre is het beleid over onderwijshuisvesting doelmatig en doeltreffend en hoe sluit de vorming, inhoud en uitvoeringspraktijk van het beleid aan op landelijke kaders en ervaringen en gemeentelijke doelstellingen en verwachtingen, rekening houdend met financiële kaders?

Conclusies

- In de onderzochte periode (2018 – 2024) zorgde de gemeente in onvoldoende mate voor de realisatie van benodigde nieuw- en verbouw.
- Er is geen sprake van gezamenlijkheid tussen gemeente en schoolbesturen bij de aanpak van de problemen.
- De uitgangspuntennotitie voor het opstellen van het volgende Integraal Huisvestingsplan (IHP), die op 18 februari 2024 in de raad is besproken, vormt een duidelijke eerste stap om het nieuwe IHP vorm te geven.
- Om tot een doelmatig en doeltreffend onderwijshuisvestingsbeleid te komen ontbreekt nog het volgende:
  - Hoe luidt de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de betrokken partijen bij het opstellen van het nieuwe IHP?
  - Hoe ziet de samenwerking tussen de gemeente en de scholen er precies uit?
  - Hoe zullen de resultaten van de scenario-studie gedeeld worden met de scholen en de ouders?
  - Hoe wordt gewerkt aan draagvlak bij alle betrokken partijen (schoolbesturen, ouders, omwonenden en ook bedrijfsleven) voor de te nemen besluiten?

Aanbevelingen

1. Ontwikkel, voorafgaand aan het schrijven van het nieuwe IHP - naast de behoefte aan (vernieuwing van) de onderwijshuisvesting - een breder kader in samenhang met andere beleidsvelden. Denk daarbij aan het gemeentelijk beleid waarin de ruimtelijke ordening, woningbouw, bedrijvigheid en demografische ontwikkelingen worden afgewogen. Alsmede ook aan onderwijstrends en het feit dat de buitenruimte van de scholen intensiever wordt gebruikt dan voorheen.
2. Richt het proces om te komen tot een IHP zo in dat het draagvlak voor het plan en de voorgenomen investeringen bij alle betrokken partijen zo groot mogelijk wordt. Ontwikkel voor het bewerkstelligen van dit draagvlak vooraf een afzonderlijke, specifiek daarop gerichte aanpak.
3. Neem bij het beleid van onderwijshuisvesting niet alleen de kosten in ogenschouw, maar met name ook de taken en doelen van het onderwijs.
4. Hecht niet een te groot belang aan het aantal schoolgebouwen, de prognoses van leerlingenaantallen of aan de vraag of een school wel of niet onder de grens van het minimum aantal leerlingen komt, maar ga meer uit van de eigen ambities en (toekomst)verwachtingen van de scholen zelf. Denk daarbij aan inzet van nieuwe onderwijsmethoden en schoolactiviteiten en/of ook aan de sociale functie door het multifunctioneel inzetten van het schoolgebouw (kindcentrum, bibliotheek, etc.).
5. Leg dit antwoord naast de ambities en mogelijkheden van de gemeente op het gebied van de ruimtelijke ordening, sociaal demografische ontwikkeling en financiële mogelijkheden om zodoende gezamenlijk met de scholen tot een afweging en een plan van aanpak te komen.
6. Leg de financiële consequenties van het IHP beter vast in de meerjarenramingen, neem daarover expliciet een besluit.
7. In het besef dat de verantwoordelijkheid voor de realisatie bij de school ligt: Versterk ook bij de gemeente (al dan niet tijdelijk) de coördinerende uitvoeringscapaciteit, zodat problemen die zich voordoen in het traject tussen het besluit van de raad en de realisatie van nieuwbouw of renovatie sneller kunnen worden opgelost.

Onderzoek Klaar voor de toekomst; op weg naar een robuuste Omgevingsdienst IJmond

De rekenkamers van de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Velsen en Zandvoort en de Provincie Noord-Holland (Randstedelijke Rekenkamer) hebben gezamenlijk onderzoek uitgevoerd naar de aansturing van de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) en het proces om de omgevingsdienst robuust en toekomstbestendig te maken.

Het onderzoek is op 18 februari 2025 aangekondigd en op 16 december 2025 gepubliceerd.

Op 21 januari 2026 vond een gezamenlijke presentatie plaats van de onderzoeksresultaten in het Provinciehuis te Haarlem.

Aanleiding en doel

Het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) is de afgelopen jaren meermaals onderwerp van kritische onderzoeken, evaluaties en rapporten geweest. Een belangrijk moment was het onderzoek van de commissie-Van Aartsen die in maart 2021 haar rapport Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur presenteerde.

De commissie constateerde dat het VTH-stelsel onvoldoende functioneerde door versnippering, gebrek aan onafhankelijkheid en onvoldoende middelen. In navolging hiervan is het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP-VTH) gestart.

Centrale vragen

In dit onderzoek staan de volgende vragen centraal:

1. *Worden in de huidige aanpak, om de robuustheid van de ODII op de (middel)lange termijn op het gewenste niveau te krijgen, de juiste bouwstenen gebruikt om vertrouwen te mogen hebben in het resultaat? Zo niet, wat ontbreekt?*
2. *Hoe is de sturing, inclusief de informatievoorziening, tussen de betrokken bestuursorganen en de ODII vormgegeven en uitgevoerd, in welke mate heeft dat bijgedragen aan het huidige tekort aan robuustheid van de ODII en op welke wijze kunnen de bestuursorganen op een effectieve manier de ODII aansturen en bijdragen aan het versterken van diens robuustheid?*

Conclusies en aanbevelingen

OD IJmond nog niet voldoende robuust, ontwikkeltraject loopt

De OD IJmond voert namens de gemeenten en de provincie taken uit op het gebied van milieu en bouwen. In de afgelopen jaren is gebleken dat de OD IJmond, net als veel andere omgevingsdiensten, niet voldoende robuust is. Alle omgevingsdiensten moeten op 1 april 2026 voldoen aan landelijke eisen voor robuustheid. In 2024 is de OD IJmond een ontwikkeltraject gestart om toekomstbestendig en robuust te worden.

Goede stappen gezet, maar aandacht blijft nodig

De OD IJmond heeft de afgelopen periode veel goede stappen gezet. Volgens de rekenkamers worden de juiste bouwstenen gebruikt om de omgevingsdienst te versterken. Een aandachtspunt is dat het takenpakket van de OD IJmond nog niet groot genoeg is om voldoende omzet te behalen om aan alle landelijke eisen te voldoen. Als gemeenten en provincies weinig taken laten uitvoeren door de omgevingsdienst, dan kan dat negatieve gevolgen hebben voor de toekomst van de dienst als zelfstandige organisatie.

Gemeenten en provincie te beperkt samen gestuurd

De gemeenten en provincie zijn samen verantwoordelijk voor het functioneren van de OD IJmond. De rekenkamers constateren dat de gemeenten en provincie in de afgelopen jaren te beperkt samen hebben gestuurd op de OD IJmond. Zij deden dat vaak elk afzonderlijk, in plaats van als groep. In het ontwikkeltraject van de OD IJmond om toekomstbestendig en robuust te worden werken gemeenten en provincie nu goed samen. Het is zaak om deze gezamenlijke regie voort te zetten.

Gemeenteraden en Provinciale Staten beter betrekken

Een ander aandachtspunt is dat de kwaliteit van de informatie aan raads- en Statenleden nog niet goed genoeg is. In periodieke rapportages is er een overdaad aan gegevens, maar deze zijn vaak onvoldoende toegankelijk en technisch van aard. Daardoor is het voor raads- en Statenleden lastig om vast te stellen of doelen worden gehaald of dat bijsturing nodig is.

De rekenkamers roepen de raden en Staten op om zich actiever op te stellen. Er zijn diverse mogelijkheden om meer invloed uit te oefenen door bijvoorbeeld het instellen van raads- en Statenrapporteurs en een regionale adviescommissie.

2.2 Opvolging van aanbevelingen

Onderzoeken rekenkamer

De afgelopen jaren heeft de rekenkamer de volgende onderzoeken afgerond:

Publicaties 2018

1. Communicatiebeleid gemeente Bloemendaal.
2. Evaluatie onderzoek Externe Inhuur.
3. De rode draad; rekenkameronderzoek door de jaren heen.

Publicaties 2019

4. De ICT-samenwerking tussen Bloemendaal en Heemstede.
5. Doe Mee onderzoek VN-verdrag handicap.

Publicaties 2020

Geen publicaties (corona).

Publicaties 2021

6. Uitvoering Participatiewet.
7. Implementatie Omgevingswet.

Publicaties 2022

8. De praktijk van de Wob.

Publicaties 2023

9. Zicht op subsidies.

Publicaties 2024

10. Klachtbehandeling.
11. Energiebesparingsplicht.

Publicaties 2025

12. Onderwijshuisvesting
13. Robuustheid OD IJmond

Gemeentewet en invulling Bloemendaal

Gemeenten, provincies en waterschappen zijn verplicht om jaarlijks te rapporteren over de opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamer.

Artikel 185a van de Gemeentewet luidt:

“Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.”

De gemeente Bloemendaal rapporteert jaarlijks in het Jaarverslag over de stand van zaken.

Dit gebeurt echter dusdanig impliciet, dat wie deze informatie zoekt over de realisatie van gedane toezeggingen, hier intensief naar moet speuren. Daarmee zal het waarschijnlijk ook aan de aandacht van de raad ontsnappen.

Deze werkwijze lijkt onvoldoende toereikend om grip te houden op de voortgang. De rekenkamer ziet uit naar een meer tijdige en verdiepende invulling van artikel 185a, die de sturingsmogelijkheden voor de raad biedt, zoals de wetgever heeft beoogd.

Openstaande aanbevelingen

De griffie is belast met de rapportage ten aanzien van openstaande (door de raad overgenomen) aanbevelingen in de jaarstukken van de organisatie, zoals afgesproken met de gemeentesecretaris.

Het citaat uit het gemeentelijk Jaarverslag 2024 ten aanzien van openstaande aanbevelingen, paragraaf Bedrijfsvoering t/m 2024 (bron gemeenteraad d.d. 12 juni 2025) is als volgt (blz. 111/112 van 221, integraal overgenomen) brengt de rekenkamer hierbij onder de aandacht:

Start citaat

Stand van zaken uitvoering aanbevelingen Rekenkameronderzoeken De raad is (in het kader van het 'Rode draad onderzoek' van de Rekenkamer) toegezegd om de raad te informeren over de stand van zaken rond de uitvoering van de adviezen van de Rekenkamer. Dat doen we door hieronder in te gaan op de rapportages van de afgelopen vijf jaar:

2024: Energiebesparingsplicht, 2008-2023

Het college onderschrijft de conclusie van de Rekenkamer dat de gemeente Bloemendaal in voldoende mate zorgt voor de uitvoering van de taken in het kader van het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing door het beleggen van de taak bij de Omgevingsdienst IJmond. Het college is voornemens de raad in het vervolg, in afstemming met de ODIJ, specifiek te informeren inzake de naleving van de energiebesparingsplicht in Bloemendaal.

Wij zijn daarbij overigens wel afhankelijk van het aanleveren van gegevens van de bedrijven. Het niet naleven van enerzijds de informatieplicht en anderzijds de energiebesparingsplicht door bedrijven speelt landelijk en heeft diverse oorzaken. De bespreking van de rapportage van de Rekenkamer staat gepland in 2025.

2023: Zicht op subsidies

De Algemene subsidieverordening is aangepast. De raad heeft op 30 mei 2024 de Algemene subsidieverordening Bloemendaal 2024 vastgesteld. In deze verordening zijn afwegingskaders opgenomen voor:

- Het verstrekken van meerjarige subsidies;
- Het verstrekken van incidentele subsidies;
- Weigeringsgronden voor subsidies die al uit andere bronnen gefinancierd worden;
- Kaders voor vaststellingen.

2022: De praktijk van de WOB/WOO

Projectmatig zijn maatregelen genomen om de Wet open overheid (hierna: Woo) goed uit te kunnen voeren. Het gaat om scholing, het opstellen formats en stroomlijnen van het werkproces. De Woo stelt strikte eisen aan afhandeling, het gemeentelijk beleid is dan ook gericht op uitvoering van wet- en regelgeving.

Voor de afhandeling van Woo-verzoeken is er in 2023 een instructie gemaakt, welke is gedeeld binnen de organisatie. De uitvoering wordt gevolgd door het college te informeren in de B&W-vergadering met een overzicht van de Woo-verzoeken en hun afhandeling. De gemeenteraad wordt periodiek geïnformeerd bij het jaarverslag en een jaarlijkse brief.

2020/2021: Implementatie Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De gemeente is technisch in staat alle handelingen te verrichten die noodzakelijk zijn. De gemeenteraad heeft alle benodigde besluiten genomen die voorafgaand aan de inwerkingtreding nodig waren (bijvoorbeeld ten aanzien van het adviesrecht en verplichte participatie). De betrokken medewerkers hebben cursussen gevolgd om

met de wet te kunnen werken. Er wordt doorlopend geëvalueerd wat eventuele knelpunten zijn. Aan de hand hiervan worden aan de gemeenteraad zo nodig concrete voorstellen gedaan. De gemeenteraad is op een beeldvormende avond geïnformeerd.

De Omgevingswet vraagt om een andere benadering van participatie. Dit is in de wet belegd bij initiatiefnemer. De gemeente heeft hier een meer bescheiden rol in dan voorheen. Het vraagt beheersing van college, gemeenteraad en medewerkers om terughoudender hiermee om te gaan en niet het initiatief hiertoe op zich te nemen.

2020/2021: Uitvoering Participatiewet

Meetbare doelen formuleren op de outcome van de Participatiewet is niet eenvoudig. Omdat het een vangnet is, zijn externe onzekere factoren als de economische situatie, samenstelling van het uitkeringsbestand en regionale werkgelegenheid mede bepalend voor de outcome. Uiteraard houdt het college de raad wel op de hoogte van de inspanningen die gedaan zijn om de doelen te bereiken via verschillende rapportages. In het recent vastgestelde beleidsplan is opgenomen op welke wijze het college de raad op de hoogte brengt van de resultaten die worden behaald. Uiteraard blijft dit onderdeel van gesprek en blijven we met elkaar in gesprek over de wijze waarop de raad haar kaderstellende en controlerende rol kan vervullen en welke informatie hier voor nodig is.”

Einde citaat

2.3 Afstemming controlerende functie

Informereren over onderzoek 213a

De Gemeentewet verplicht het college in artikel 213a tot periodiek onderzoek ten aanzien van de bedrijfsvoering van de gemeente. Ook levert het werk van de accountant, in samenspraak met de auditcommissie, met daarbij de ondersteuning van de concerncontroller tot veel inzichten. Het hoeft geen betoog dat het bevorderen van samenhang tussen de activiteiten van deze actoren tot meerwaarde en efficiëntie leidt. In dat licht is het volgende van belang.

Artikel 213a van de Gemeentewet luidt:

1. Het college verricht periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur. De raad stelt bij verordening regels hierover.
2. Het college brengt schriftelijk verslag uit aan de raad van de resultaten van de onderzoeken.
3. Het college stelt de rekenkamer tijdig op de hoogte van de onderzoeken die hij doet instellen en zendt haar een afschrift van een verslag als bedoeld in het tweede lid.

De rekenkamer wordt **niet** regulier op de hoogte gesteld van bedrijfsvoeringsonderzoeken conform artikel 213a. De rekenkamer ziet uit naar de ontvangst van dergelijke 213a-rapportages zoals de Gemeentewet voorschrijft.

Onderzoek 213a - Evaluatie samenwerking Heemstede/Bloemendaal

Wel vond de rekenkamer voor het eerst het volgende tekstdeel over een 213a-onderzoek in het Jaarverslag 2024. Heemstede en Bloemendaal werken samen in een gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoering:

[Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Bloemendaal en Heemstede 2023 | Lokale wet- en regelgeving](#)

Het citaat uit het gemeentelijk Jaarverslag 2024, paragraaf Bedrijfsvoering t/m 2024 (bron gemeenteraad d.d. 12 juni 2025) is als volgt (blz. 113 van 221, integraal overgenomen):

213a-onderzoeken

Evaluatie samenwerking Heemstede/Bloemendaal automatisering en informatisering

In 2024 heeft een lichte evaluatie plaatsgevonden van de GR DIT en de GR BV. In zijn algemeenheid kan geconcludeerd worden dat de GR BV en GR DIT voordelen bieden voor zowel bestuur, directie en medewerkers. Toch zijn er duidelijk nog verbeterpunten.

Daarnaast kan geconcludeerd worden dat de evaluatie van de GR BV nog wat vroeg is om echt goede conclusies te trekken. Een brede evaluatie van de centrumregelingen is voorzien in 2025. De GR DIT en de GR BV zijn onderdeel hiervan.

Verder wordt in 2025 een onderzoek door het bureau Berenschot gedaan naar het keuzeprocess beïnvloedbare ruimte begroting Bloemendaal. De uitkomsten van dit onderzoek geeft de raad inzicht en keuzes te maken om de zogenaamde ravijnjaren 2026/2027 het hoofd te kunnen bieden.

De rekenkamer heeft over de ICT-samenwerking met Heemstede in 2019, inmiddels zes jaar geleden, een rapport uitgebracht. Daarin uitten we onder meer onze zorgen over de kosten en de aansturing. <https://gemeenteraad.bloemendaal.nl/Documenten/03-Evaluatie-samenwerking-Bldaal-Hstede-gebied-Automatisering-en-Informatisering-2019007819.pdf>

Inzet onderzoekscapaciteit controlerende functie

De rekenkamer vindt het belangrijk om samen de vinger aan de pols te houden en af te kunnen stemmen over de inzet van onderzoekscapaciteit over de diverse aandachtsgebieden en speerpunten, in samenspraak met bijvoorbeeld de accountant en het college (213a-onderzoeken), al dan niet ambtelijk ondersteund. Dit kan het bredere inzicht bevorderen, overlap vermijden en de gemeente versterken.

Bloemendaal had in 2025 te maken met samenhangende aandachtspunten op het gebied van sturing en beheersing binnen Bloemendaal:

- Boardletter accountant
- Oplegnotitie Auditcommissie
- Rapport Berenschot
- Bezuinigingen Kadernota
- Aandacht voor concern control
- Onderzoek college 213a Gemeentewet
- Onderzoek Rk Onderbesteding

Daarom heeft de rekenkamer een gesprek belegd op 26 augustus 2025 met de auditcommissie, accountant, gemeentesecretaris, concerncontroller, de wethouder Financiën en leden van de rekenkamer.

Doel van het gesprek was kennismaking, informatie-uitwisseling, aandachtspunten en de rollen t.a.v. planning & control zo effectief mogelijk te benutten. Dit gesprek is als wederzijds nuttig ervaren.

2.4 Overleg en netwerk rekenkamer

Informatie over de rekenkamer

Meer informatie over de activiteiten van de rekenkamer is te vinden op de website van de gemeente Bloemendaal. Zie bijvoorbeeld:

[Animatie rekenkamerwerk — NVRR](#)

[Rekenkamer, Gemeente Bloemendaal](#)

[Onderzoeken Rekenkamer, Gemeente Bloemendaal](#)

Vereniging van Rekenkamers (VvR)

De rekenkamer is lid van de Vereniging van Rekenkamers (VvR, voorheen NVRR).

Zij maakt deel uit van een overleg met rekenkamers uit de regio Kennemerland, welke als kring onderdeel is van de VvR.

Overleg college, gemeenteraad en organisatie

Waar nodig is er overleg met de voorzitter van de raad, de auditcommissie, de wethouder Financiën, de gemeentesecretaris, de extern accountant, de concerncontroller en de griffie.

2.5 Financiële verantwoording rekenkamer 2025

Gemeentewet artikel 81j

1. De raad stelt, na overleg met de rekenkamer, de rekenkamer de nodige middelen ter beschikking voor een goede uitoefening van haar werkzaamheden.
2. Op voordracht van de voorzitter of het enige lid van de rekenkamer besluit het college tot het aangaan van arbeidsovereenkomsten met zoveel ambtenaren van de rekenkamer als nodig zijn voor een goede uitoefening van haar werkzaamheden. Indien de voordracht een op de griffie werkzame ambtenaar betreft, besluit de raad tot het aangaan van de arbeidsovereenkomst.
3. De ambtenaren die werkzaamheden verrichten voor de rekenkamer, verrichten niet tevens werkzaamheden voor een ander orgaan van de gemeente, met uitzondering van de op de griffie werkzame ambtenaren.
4. De ambtenaren die werkzaamheden verrichten voor de rekenkamer, zijn ter zake van die werkzaamheden uitsluitend verantwoording schuldig aan de rekenkamer.

Overleg over de middelen (81j, lid 1)

Met de rekenkamer wordt **niet** regulier overlegd over de benodigde middelen (art. 81j, lid 1). Wel heeft de rekenkamer de afgelopen jaren meerdere signalen afgegeven over knelpunten hieromtrent in haar jaarverslagen, bij de auditcommissie, de commissie bestuur en middelen, de griffie, de burgemeesters, de wethouder financiën, de controller en de afdeling financiën. Dit heeft ertoe geleid dat de verordening is aangepast met een clausule t.a.v. indexatie.

Grondslag en uitwerking rekenkamerbudget

Het budgetplafond voor 2025 bedroeg conform Verordening € 39.247 (23.786 inwoners per 1-1-2024 (CBS) x € 1,65). In het systeem van Bloemendaal staat overigens een iets lagere begroting van € 39.237 vermeld.

De Verordening zoals vastgesteld op 21 december 2023 (maar ook de voorgaande Verordening uit 2021) leidde tot knelpunten, waaronder die als gevolg van het jarenlang niet geïndexeerde budget en een dalend inwonertal. De raad heeft hier op 6 november 2025 actie op ondernomen en artikel 4.1 lid 1 van de Verordening Rekenkamer Bloemendaal 2023 aangepast:

“De Rekenkamer ontvangt een budget voor het jaar 2026 van in totaal € 2,20 per inwoner; het aantal inwoners in de gemeente wordt gebaseerd op het CBS-cijfer per 1 januari van het jaar x-1. Het totaal berekende budget wordt jaarlijks geïndexeerd met hetzelfde percentage als dat voor de vergoeding van raadsleden, conform de circulaire voor Politieke ambtsdragers.”

Voor het budgetplafond 2026 zal over het jaar 2025 het inwonertal 23.592 zijn. Dat betekent een verhoging van het budget tot € 51.902. In het systeem van Bloemendaal staat overigens een iets lagere begroting van € 51.887 vermeld.

Voor het budgetplafond 2027 zal over het jaar 2026 het (iets dalende) inwonertal 23.558 worden aangehouden.

Vergoeding rekenkamerleden

De leden ontvangen conform de Verordening 2021 en ongewijzigd 2023 de volgende vergoedingen: voorzitter: 69% van de vergoeding voor raadsleden, secretaris 61% (niet ingevuld) en leden 53%. De rekenkamerleden krijgen, afgezien van reiskosten, geen onkostenvergoeding.

Resultaten budget 2025

In 2025 heeft de rekenkamer € 45.006 besteed. Dit was € 5.759 meer dan de toegestane, maar sinds 2019 nog niet geïndexeerde begroting. Uit prudentie is tot op heden de secretarisfunctie niet ingevuld. Dat betekent dat deze taken worden ingevuld door de voorzitter en de leden. Dit gaat wel knellen en zal worden heroverwogen.

Een deel van het budget is bestemd voor specialistisch advies, bureaunkosten, lidmaatschappen, congressen en scholing. De onderlinge overleggen van de rekenkamer vinden overwegend ‘digitaal’ plaats. Daardoor wordt bespaard op reiskosten. Beperkte kosten zijn gemaakt voor de reguliere ‘Heidag’, die fysiek plaats kon vinden op 17 oktober 2025 en voor het afscheid van twee rekenkamerleden.

In 2025 zijn geen uitgaven gedaan aan inhuur van externe deskundigheid. Wel was er sprake van een beperkte bijdrage aan het DoeMee-onderzoek van de VvR. Ook is er een eveneens bescheiden bijdrage geleverd aan het gezamenlijk rekenkameronderzoek Robuustheid ODIJ. Voor 2026 worden beperkte externe onderzoeksuitgaven verwacht.

3. Jaarplan 2026

3.1 Onderzoekskeuze

De rekenkamer bepaalt zelf de onderwerpen voor haar onderzoek. Zij laat zich daarvoor ook voeden door de raad en inwoners van Bloemendaal. De afgelopen jaren aangedragen onderwerpen leiden tot een groslijst met als een gewogen 'Top-10' de volgende onderwerpen:

1	Grip op maatschappelijke regelingen Hoe is de raad betrokken bij het functioneren bij de gemeenschappelijke regelingen en kan de samenwerking goed worden geëvalueerd? Dit kreeg aandacht bij onderzoek ODIJ.
2	Effectiviteit Natuurwaardenkaart Is een dergelijk kostbaar project voor geheel Bloemendaal wel nodig?
3	Afvalbeleid Is het afvalbeleid van de gemeente – in vergelijking tot andere gemeenten – doelmatig en doeltreffend?
4	Burgerparticipatie Hoe worden burgers betrokken bij democratische vernieuwing, plan- en besluitvorming, denk bijvoorbeeld aan transparantie, open overheid, inspreken, burgerberaad?
5	Kosten sociaal domein Hoe doelmatig en doeltreffend worden de middelen voor het sociaal domein ingezet? Dit onderwerp krijgt naar verwachting aandacht bij het onderzoek Jeugdzorg.
6	Asielproblematiek Welke aspecten worden als problematisch ervaren?
7	Aanlegvergunningstelsel in bestemmingsplannen Heeft het beschermend regime voor natuur t.o.v. bouwen het beoogde effect?
8	Samenspel college en raad Agendering, raadsinformatie, voortgang, participatie, interactie, evaluatie, P&C-cyclus?
9	Risicomanagement Hoe kan worden gestuurd op de top-vijf in risico's en worden geëscaleerd?
10	Woningbouw Hoe worden de kaders nageleefd, krijgt verduurzaming aandacht en wordt er voldoende gebouwd voor de doelgroepen?
	Overige mogelijke genoemde onderwerpen • Informatievoorziening aan de raad • Toekomstgericht personeelsbeleid • Effectiviteit inkoopbescherming

3.2 Wegingscriteria

De rekenkamer weegt de onderwerpen aan de hand van de volgende criteria:

1	Maatschappelijk belang Raakt dit het functioneren van de samenleving als geheel?
2	Gerede twijfel over doeltreffendheid, doelmatigheid of rechtmatigheid Levert het beleid datgene op wat de gemeenteraad verwacht. Wordt de begroting gevolgd?
3	Beleidsrisico Kent de uitvoering van dit beleid veel onzekerheden?
4	Financieel belang en risico Beleid waarin grote sommen gemeentegeld omgaan en de gemeente grote financiële risico's loopt.

5	Nieuwe/toegevoegde waarde raad Onderwerpen die informatie opleveren op gebieden waar de raad nog onvoldoende kaders stelt of controle heeft.
6	Praktische uitvoerbaarheid Kan de rekenkamer het onderzoek uitvoeren? (capaciteit/rendement investering/doorlooptijd etc.).
7	Spreading Onderzoek op meerdere beleidsterreinen.

3.3 Inventarisatie met raadsleden

Het Jaarverslag en Onderzoeksplan 2024/2025 van de rekenkamer is op 17 maart 2025 aangeboden aan de raad en met de commissie Bestuur en Middelen besproken op 22 mei 2025.

Het huidige onderzoeksplan 2026 ligt nu voor. De rekenkamer zal in het najaar 2026 weer spreken met de nieuwe raad om mogelijke onderzoeksonderwerpen voor het onderzoeksplan 2027 te inventariseren.

3.4 Onderzoek in uitvoering

De rekenkamer heeft tijdens haar jaarlijkse 'Heidag' d.d. 17 oktober 2025 gereflecteerd op de samenwerking en werkwijzen in het afgelopen jaar en tevens de onderzoeksonderwerpen weer tegen het licht gehouden. Dit resulteerde in de volgende keuze voor 2026 en verder:

Rode draad 2018-2025 – Rekenkameronderzoek door de jaren heen – Publicatie februari 2026

Aanleiding en doel

In 2018 publiceerde de toenmalige rekenkamercommissie een onderzoek naar de leerpunten voor de raad uit rekenkameronderzoeken 2010-2017. De rekenkamer startte in de loop van 2025 een evaluatief onderzoek op naar de stand van zaken en in vergelijking de aandachtspunten die aan het licht kwamen over de periode 2018-2025, wederom een periode van acht jaar. De publicatie vond plaats op 25 februari 2026 en de resultaten worden gepresenteerd op 9 april 2026 aan de raad van Bloemendaal.

Conclusies

De rekenkamer stelt vast dat de raad vaak te laat in het beleidsproces betrokken werd, waardoor de mogelijkheid om sturende kaders te formuleren beperkt bleef. In diverse in de periode 2018-2025 uitgebrachte rekenkamerrapporten wordt zichtbaar dat de formulering van beleidsdoelen structureel tekortkomingen kenden waardoor het moeilijk was voor de gemeenteraad om te beoordelen of beleid effectief was en of resultaten werden bereikt. In de huidige rapportageperiode zijn meerdere malen aanbevelingen gegeven over de sturing en beheersing van de uitvoering.

Om de kaderstellende en controlerende en rol goed te kunnen uitvoeren heeft de gemeenteraad de juiste informatie nodig over de beoogde en gerealiseerde doeltreffendheid van beleid. Ontbreekt deze informatie of is deze niet volledig, tijdig of niet geheel juist, dan ontbreekt het instrument op basis waarvan verantwoording over het gevoerde beleid kan worden afgelegd en ontbreekt ook de input voor eventuele toekomstige beleidsaanpassingen.

Overkoepelend beeld

De rekenkamer constateert dat veel van de aandachtspunten over sturing en beheersing uit eerder onderzoek uit 2010-2017 nog steeds aan de orde zijn. Dit zou dan ook gemakkelijk tot de conclusie kunnen leiden dat de knelpunten die over de periode 2010-2017 zijn gesignaleerd, zich ook in de periode 2018-2025 onverminderd voordeden.

Desondanks meent de rekenkamer een positieve lijn waar te nemen in de professionaliteit en (daarmee) kwaliteit waarmee de bestuurlijke processen in de gemeente Bloemendaal verlopen. Voorbeelden daarvan zijn de doortastendheid waarmee recent de al jaren slepende problematiek van de onderwijshuisvesting in Bloemendaal is opgepakt en ook de versterkte aandacht voor de professionalisering van de controlfunctie.

Aanbevelingen

1. Let op de formulering van beleidsdoelen. Zijn deze concreet en meetbaar, voorzien van indicatoren en streefwaarden? Bevraag het college op deze punten.
2. Vraag het college om vroegtijdige betrokkenheid bij beleidsvorming en scenario's.
3. Vraag het college om duidelijke onderbouwing van voorgenomen investeringsbesluiten. Daarbij is het goed te weten dat het de voorkeur heeft om grote investeringsbesluiten te onderbouwen en verduidelijken met scenario's en risicobeoordelingen waardoor u als raad een goede afweging kunt maken.
4. Vraag het college de transparantie en kwaliteit van de dossiervorming aantoonbaar te verbeteren en te borgen dat wettelijke termijnen consequent worden nageleefd, inclusief periodieke terugkoppeling aan de raad over de voortgang.
5. Draag het college op de sturing op resultaten (outcome-sturing) verder te ontwikkelen en zodanig in te richten dat deze expliciet aansluit bij de beoogde maatschappelijke doelstellingen, met meetbare indicatoren en inzicht in doelbereiking.
6. Vraag het college verantwoordelijkheden binnen samenwerkingsverbanden expliciet en schriftelijk vast te leggen en te zorgen voor structurele afstemming op zowel bestuurlijk als uitvoerend niveau, zodat rolvastheid en aanspreekbaarheid worden versterkt.
7. Draag het college op te voldoen aan de verplichting uit artikel 185a van de Gemeentewet door tijdige, goed vindbare en transparante rapportages aan de raad over de opvolging van rekenkamerbevelingen, en de monitoring en bewaking hiervan structureel te organiseren.

Onderbesteding – Publicatie maart 2026

De rekenkamer Bloemendaal heeft zich, zoals gemeld in haar Jaarplan 2025, bij de uitvoering van het onderzoek van 2025 aangesloten. De landelijke publicatie was iets vertraagd en vond plaats op 3 maart 2026, de aanbiedingsbrief van de rekenkamer is gedateerd 25 maart 2026 en de resultaten worden gepresenteerd op 9 april 2026 aan de raad van Bloemendaal.

Aanleiding en doel

Onderbesteding kan er bijvoorbeeld op duiden dat niet realistisch wordt begroot, dat activiteiten niet zijn uitgevoerd of dat extra middelen zodanig laat in het jaar beschikbaar komen dat besteding niet meer haalbaar is. Met onderbesteding (ook wel onder-uitputting of onderschrijding) wordt bedoeld dat de kosten lager en/of de opbrengsten hoger zijn dan begroot. Onderbesteding is dus de tegenhanger van overbesteding of budgetoverschrijding.

Centrale vraag

De centrale vraag luidde als volgt: *Geeft de wijze waarop, in de aan dit onderzoek deelnemende provincie/ gemeente/ waterschap, wordt begroot, de volksvertegenwoordigers een goed inzicht in de baten en lasten en kan dit worden verbeterd?*

Gaande het onderzoek bleek de complexiteit en is deze vraagstelling wel wat ambitieus gebleken. Er zijn landelijk vier verklaringen voor onderbesteding gegeven: slechte timing, planningsoptimisme, capaciteitsproblemen en slechte ramingen.

Conclusies

Het landelijk onderzoek naar onderbesteding en meer specifiek voor de gemeente Bloemendaal leidt tot de volgende conclusies:

1. Meevallers op de lokale begroting zijn vaak een signaal voor onderliggende problemen.
2. Er zijn grofweg vier verklaringen voor onderbesteding te onderscheiden: slechte timing, planningsoptimisme, capaciteitsproblemen en slechte ramingen.
3. De overall-conclusies die landelijk zijn getrokken zijn ook van toepassing op de gemeente Bloemendaal.
4. De rekenkamer heeft tijdens dit onderzoek toenemende aandacht voor de taken en rollen in de Planning & Control-cyclus waargenomen.
5. Door geconfronteerd te worden met het onderwerp 'onderbesteding' is er een kans ontstaan om de Planning & Control-cyclus als geheel verder te professionaliseren.

Aanbevelingen – landelijk

De bevindingen van het DoeMee onderzoek leiden voor de gemeenteraden tot de volgende aanbevelingen, d.w.z. aandachtspunten om alert op te blijven:

1. Bespreek bij elke begrotingswijziging waarin om extra lasten voor het lopende jaar wordt gevraagd hoe realistisch het is dat het project nog wordt uitgevoerd. Autorisatie van een project kan tussentijds, maar bezie of de financiële en personele consequenties niet beter vanaf het volgende begrotingsjaar kunnen worden opgenomen.
2. Bespreek bij elk signaal van het college over extra baten hoe realistisch het is dat die baten nog kunnen worden ingezet. Weeg af of een bestemmingsreserve gericht op besteding in volgende jaren niet de betere oplossing is. Wees bij de behandeling van kadernota en of begroting kritisch op de eigen baten uit belastingen, leges en huren. Die worden vaak onderschat.
3. Vraag het College van B&W om informatie over kostensoorten op hoofdlijnen zodat kritische signalen zoals rond personeel en afschrijvingen inzichtelijk zijn.
4. Vraag het College van B&W om informatie over formatie, gemiddelde bezetting en ziekteverzuim bij de begrotingsdocumenten. Gebruik dat om te toetsen of ambities haalbaar zijn.

Aanbevelingen – specifiek Bloemendaal

Met betrekking tot de gemeente Bloemendaal legt de rekenkamer nadruk op de volgende aanbevelingen, waar onderbesteding ook zeker een rol in speelt:

1. Zorg voor besef bij alle actoren in raad, college en organisatie voor wat betreft hun rol en taak in de Planning en Control-cyclus.
2. Benut het momentum om de nieuwe raad te scholen in de kaderstellende en controlerende rol t.a.v. de Planning en Control-producten en de (tijdige) beïnvloedingsmogelijkheden daaromtrent.
3. Neem goede nota van P&C-producten als Kadernota, Begroting, Tussenrapportages, Begrotingsaanpassingen, Jaarrekening, de daarbij gebrachte boodschap en de bijbehorende sturingsmogelijkheden. Dit om als raadslid de invloed vooraf en achteraf (tijdig) uit te kunnen oefenen.
4. Vraag het college om bij verantwoordingsrapportages expliciet aandacht te besteden aan situaties van onderbesteding en de oorzaken daarvan.
5. Blijf gedurende de raadsperiode regelmatig aandacht hebben voor de scholingsbehoefte van de raad t.a.v. financiën en planning & control.

Jeugdzorg – Publicatie eind 2026/begin 2027

Aanleiding en doel

De rekenkamer Bloemendaal heeft in het najaar 2025 een vooronderzoek opgestart naar de jeugdzorg. Het onderzoek is conform art 3.2 lid 4 van de Verordening rekenkamer Bloemendaal 2023 aangekondigd op 24 februari 2026 en in maart 2026 in uitvoering genomen.

De gemeente Bloemendaal geeft in het beleidsplan *Sociaal Domein (2024 – 2027)* ambities en doelen weer voor onder meer jeugdzorg. Enkele ambities en doelen zijn nader uitgewerkt in de beleidsnotitie *De Bloemendaalse aanpak* van 8 april 2025. Aangegeven wordt dat burgers en gemeente belang hechten aan een ontwikkelingsgericht en veilig klimaat voor de Bloemendaalse jeugd.

Tevens staat Bloemendaal voor een aantal ontwikkelingen op het gebied van jeugdzorg, te weten de doorontwikkeling van het jeugdzorgstelsel, de nieuwe communicatiewijze sinds 2026 (regionaal, gelijktijdig, ieder kwartaal), en de verplichte overgang naar een GR Jeugdhulp Zuid-Kennemerland IJmond (ZKIJ) per 1 januari 2027.

Centrale vraag

De centrale onderzoeksvraag is als volgt:

In hoeverre heeft de gemeenteraad van Bloemendaal effectief invulling kunnen geven aan zijn kaderstellende en controlerende taak op het gebied van de jeugdzorg sinds het vorige onderzoek door de rekenkamer van november 2016?

De rekenkamer beoogt in dit onderzoek terug te blikken en inzicht te bieden in de kaderstellende en controlerende taak van de raad op het gebied van jeugdzorg. De afronding van het onderzoek wordt eind 2026 verwacht, maar kan mogelijk iets uitlopen.

Burgerparticipatie – Publicatie in de loop van 2027

Dit onderwerp komt regelmatig naar voren bij de raad van Bloemendaal en is op de Heidag van de rekenkamer op 17 oktober 2025 besproken als eerstvolgend onderwerp.

De gemeente vindt participatie belangrijk. Het versterken van participatie is al jaren een speerpunt van opeenvolgende colleges. Participatie in voordrachten voor het college (portefeuille van de burgemeester) is een belangrijk instrument om grip te krijgen op de wijze waarop de gemeente participatieprocessen opzet en uitvoert.

Participatie houdt in dat burgers betrokken worden bij nieuw(e) plannen, beleid en projecten. De raad wil dat er eerder en bewuster wordt nagedacht over de manier waarop inwoners bij het maken van nieuwe plannen worden betrokken. Hiervoor gebruikt de gemeente Bloemendaal het participatiebeleid. In dit beleid moet staan hoe de gemeente bij nieuwe plannen participatie wil vormgeven. Werkt dit voldoende? Wordt dit beleid adequaat toegepast? Deze vraag is met name relevant i.v.m. de veranderingen in het fysieke domein. Dit onderwerp zal in het vooronderzoek worden genomen.

3.5 Organisatie van de rekenkamer

Verrichten onderzoek

Vele rekenkamers maken gebruik van onderzoeksbureaus. De leden van de rekenkamer Bloemendaal verrichten in afwijking hiervan zelf - en gezamenlijk – het onderzoek.

Voor het jaar 2026 worden, naar nu kan worden overzien, beperkte uitgaven voor specialistische externe deskundigheid verwacht.

4. Kennisneming voor de Gemeenteraad

Het gecombineerde Jaarverslag 2025 en Jaarplan 2026 is vastgesteld in de vergadering van de rekenkamer d.d. 24 maart 2026.

Dit Jaarverslag 2025 wordt conform artikel 185 lid 3 van de Gemeentewet en de artikelen 3.2 en 3.4 van de Verordening Rekenkamer Bloemendaal 2023 aan de raad ter kennisneming aangeboden.

Het jaarverslag en jaarplan wordt tevens in afschrift toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders en de gemeentesecretaris.

Rekenkamer gemeente Bloemendaal,

Mw. B.J. Glashouwer RE RI CISA
Voorzitter